

KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

Keski-Pohjanmaan liiton toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2021 – 2023

Maakuntahallitus 19.10.2020
Maakuntavaltuusto 26.11.2020

SISÄLLYSLUETTELO

1	MISSIO, ARVOT JA STRATEGISET TAVOITTEET SUUNNITTELUKAUDELLE 2021 - 2023	3
1.1	STRATEGINEN VISIO, MISSIO, ARVOT JA TOIMINTAA OHJAAVAT PERIAATTEET	3
1.2	TALOUDEEN KEHITYS JA NÄKYMÄ TULEVAISUUTEEN	3
1.3	STRATEGISET TAVOITTEET SUUNNITTELUKAUDELLE 2021-2023	5
1.4	LOPUKSI	7
2	TOIMINTAYMPÄRISTÖ, AVAINTEHTÄVÄT JA RESURSSIT	9
2.1	TOIMINTAYMPÄRISTÖ	9
2.2	KESKI-POHJANMAAN LIITON AVAINTEHTÄVÄT, MITTARIT JA TAVOITEARVOT SUUNNITTELUKAUDELLE 2021 – 2023	9
2.3	HENKILÖSTÖRESURSSIT	13
2.4	TALOUDELLISET RESURSSIT	13
3	KEHITTÄMINEN JA PARANTAMINEN	15
3.1	MAAKUNNAN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN	15
3.2	KESKI-POHJANMAAN LIITON TOIMINNAN PARANTAMINEN	17
4	TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA VUOSILLE 2021 – 2023	19
4.1	YLEISPERUSTELUT	19
4.2	TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA	19
4.3	KESKI-POHJANMAAN LIITON TALOUSARVIO VUODELLE 2021	20
4.3.1	<i>Talousarvio</i>	20
4.3.2	<i>Luottamushenkilöhallinto</i>	21
4.3.3	<i>Toimintatuotot</i>	21
4.3.4	<i>Toimintakulut</i>	22
4.3.5	<i>Rahoitustuotot ja -kulut</i>	22
4.3.6	<i>Liiton omat projektit</i>	22
4.3.7	<i>Tuloslaskelmaosa</i>	22
5	TULOSALUEIDEN TOIMINTA	27
5.1	ALUEKEHITYKSEN SUUNNITTELU JA OHJAUS	27
5.2	ALUEKEHITTÄMINEN JA RAKENNERAHASTO-OHJELMAN TOIMEENPANO	27
5.3	ALUESUUNNITTELU, MAAKUNTAKAAVOITUS JA MERIALUESUUNNITTELU	28
5.4	KANSAINVÄLISYYS JA EU-EDUNVALVONTA	29
5.5	KULTTUURI JA OSALLISUUS	30
5.6	EDUNVALVONTA JA SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ	32
5.7	VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN	32
5.8	ENNAKOINTI- JA TILASTOTEHTÄVÄT	33
5.9	ERITYISET KEHITTÄMISTEHTÄVÄT	33
6	KONSERNIYHTIÖT	35

1 MISSIO, ARVOT JA STRATEGISET TAVOITTEET SUUNNITTELUKAUDELLE 2021 - 2023

1.1 Strateginen visio, missio, arvot ja toimintaa ohjaavat periaatteet

Keski-Pohjanmaan maakunnan menestys pohjautuu monipuolisen kasvun ja kilpailukykyisen alueen toimintaedellytysten turvaamiseen sekä edelleen kehittämiseen.

Maakunnan kehittämisen keskeinen missio ja tavoitetila on ”*Vahva maakunta keskellä kasvuvyöhykettä*”.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointi ja kasvu perustuu vahvaan yhteistyön perinteeseen maakunnassa sekä naapurimaakuntien kesken, yhdessä tekemisen meininkiin, vahvaan yhteisöllisyyteen ja toisista huolehtimiseen sekä vetovoimaisen toiminta- ja elinympäristön kehittämiseen alueelle. Keskipohjalainen identiteetti, rikas kulttuuriperinne ja runsas kulttuuri- ja taidetarjonta kokoavat ihmiset ja yhteisöt yhteisten tavoitteiden taakse. Keski-Pohjanmaa on vireä yhdistys-, kulttuuri- ja liikuntamaakunta. Yhteistyö alueen aktiivisen järjestötoiminnan kanssa on laajentunut neljännelle sektorille ja mahdollistanut kotitalouksien ja ihmisten mukaan tulon vaikuttamaan vahvemmin kehittämistoimintaan.

Keski-Pohjanmaan maakunta on vahvasti riippuvainen koko alueen vetovoimasta ja pitovoimasta. Kasvua ja elinvoimaa maakuntaan luovat uudistumiskykyinen, innovatiivinen ja vetovoimainen osaaminen sekä kilpailukykyinen, monipuolinen ja kansainvälinen elinkeino- ja yritystoiminta, vahvana veturina keskuskaupunki Kokkola, Kokkolan alueen suurteollisuus sekä koko maakunnan elinvoimainen maatalous.

Maakunnan kasvu nojaa hyvinvoivan elinympäristön, vahvan yhteisöllisyyden sekä vetovoimaisen ja kulttuuriperinteiltään rikkaan alueen kehittämiseen. Alueen menestyminen ja vetovoimaisuus tuottavat alueelle työpaikkoja ja hyvinvointia, jotka tulee kyetä kanavoimaan alueen asukkaiden hyväksi monipuolisten palveluiden kautta.

Maakunnan kasvu muodostuu kolmen avaintekijän kautta, jotka ovat **osaaminen, kilpailukyky ja saavutettavuus**. Läpileikkaavina toimintoina ovat *maaseutu, kansainvälisyys ja vetovoima*, jotka ovat tavoitteiden toteuttamisen mahdollistajia jokaisessa kolmessa avaintekijässä.

1.2 Talouden kehitys ja näkyvä tulevaisuuteen

Suomen talous on vuoden 2020 aikana supistunut kolme vuosineljännestä peräkkäin. Talouden tuotanto oli vuoden 2020 toisella neljänneksellä noin 6¹/₂ % pienempi kuin vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä. Suurin syyllinen talouden syöksyyn on koronavirustilanne (COVID-19). Se kuritti taloutta keväällä, joskin hieman vähemmän kuin kumppaneitamme muualla Euroopassa

Valtiovarainministeriön kokonaistaloudellisen ennusteen (5.10.2020) mukaan talous on alkanut kasvaa kesän 2020 aikana ja kasvu jatkuu niin, että ensi vuonna 2021 talous kasvaisi keskimäärin runsaan 2¹/₂ prosentin vauhtia. Yksityinen kulutus elpyy ensimmäisenä ja vienti maailmantalouden imussa, mutta yksityiset investoinnit rivakammin vasta, kun kasvunäkymä on varmistunut ja tuotantokapasiteetti on jälleen täydemmissä käytössä. Julkinen kysyntä tukee kasvua erityisesti tänä vuonna ja lievemmin ensi vuonna. Keskuspankkien määrällisen keventämisen, mittavien kansallisten toimien ja aikanaan myös EU:n elpymis- ja palautumisvälineen käyttöönoton myötä talouspolitiikka tukee kasvua globaalisti.

Voidaan arvioida, että niin kauan, kun koronavirustilanteen eteneminen on jaksottaista ja toimet sen hillitsemiseksi ovat riittämättömiä poistamaan tartuntariskiä, kotitaloudet ja yritykset pysyvät varovaisina. Lisäksi tuotannon ja investointien elpyminen vaatii tuekseen uusia tilauksia. Keski-Pohjanmaan elinvoimaisuuden yksi keskeinen tekijä on alueen vahva vientiteollisuus. Teollisuuden tilauskanta on kuitenkin pienentynyt huolestuttavasti ja jos uusia tilauksia ei saada, takapotku maakunnan elinvoimaisuuteen ja talouteen vuonna 2021 voi olla iso.

Valtiovarainministeriön arvion mukaan Suomen julkisen talouden rahoitus on pitkällä aikavälillä epätasapainossa, joka vastaa noin 3,5 prosenttia BKT:sta eli lähes 10 mrd. euroa v. 2024, joka on laskelman perusvuosi. Suurin syy rahoituksen epätasapainoon on väestön ikääntyminen, joka kasvattaa sosiaali- ja terveyspalveluiden tarvetta ja julkisia menoja nopeaa tahtia vuosi vuoden perään aina 2040-luvun alkupuolelle saakka.

Julkinen talous on koronavirustilanteen jäljiltä aikaisempaa selvästi velkaisempi, ja rahoituksen pitkän aikavälin epätasapaino tarkoittaa, että ilman korjaavia toimia julkinen velka jatkaa kasvuaan ja ennen pitkää kiihtyvällä vauhdilla. Voidaan arvioida, että tällä on kuntataloutta kurjistava vaikutus valtionosuuksien jaon tiukentumisen myötä.

Maailmantalouden koronavirustilanteesta aiheutuvat vaihtelut tulevat vaikuttamaan myös vuoden 2021 aikana maakuntaamme. Talouden vaihtelujen muutokset mittaavat kyvykkyyttämme sopeutua muutoksiin (resilienssi). Samalla muutoskykyämme mittaavat tulevina vuosina alue- ja väestörakenteen isot muutostrendit, kaupungistumis- ja keskittymiskehityksen vaikutukset sekä liikenneyhteyksien, alueellisen liikkuvuuden ja vetovoimatekijöiden negatiivinen kehitys, jotka yhdessä haastavat Keski-Pohjanmaan tulevaisuuden kasvun edellytyksiä sekä veto- ja pitovoimaisuutta.

Keski-Pohjanmaan menestys perustuu kasvuun mm. asukasluvussa, muuttoliikkeessä, työpaikoissa, yrityskannassa sekä pääomissa ja investoinneissa. Keski-Pohjanmaan maakunnan työllisyysaste vuoden 2019 lopussa oli 76,3 prosenttia. Vuoden 2020 aikana työllisyysaste romahti ja työttömyysaste nousi lähes neljä (4) prosenttiyksikköä, pääosin koronavirustilanteen haitallisten vaikutusten seurauksena. Vuosien 2021-2023 tavoitteena tulee olla palauttaa maakuntaamme koronavirustilannetta edeltävä

korkea työllisyysaste sekä matala työttömyysaste yksityisen kulutuksen ylläpitämiseksi maakunnassamme.

Lähtöleveysuuden keskeinen tavoite on myös huolehtia osaavan työvoiman saatavuuden turvaamisesta maakunnassamme, jotta maakunnan eri elinkeinoilla on mahdollisuus kehittyä ja tehdä tarvittavia rakenteellisia muutoksia muuttuneessa maailmantilanteessa.

Selkeä maakunnallinen ja yhteinen haaste on kuntien hiipuva väestönkehitys ja negatiivinen muuttoliike, joiden kääntämiseksi positiiviseksi tulevina vuosina tulee tehdä kaikki voitava. Palvelurakenteen tulee olla maakunnassamme toimiva, harrastusmahdollisuudet monipuolisia sekä kulttuuri- ja taidepalvelut riittäviä. Yhteinen tavoitteemme on, että maakunnan asukkaat voivat olla tyytyväisiä asuin- ja elinympäristöönsä. Vain tätä kautta voimme vahvistaa maakuntamme olemassaoloa ja luoda vetovoimaa nuorten perheiden ja ikäryhmien paluumuutolle.

Suunnittelukaudella 2021-2023 tulee avainasemassa maakunnan asialistalla olla toimet, jotka tukevat arvonmuodostusta taloudessa sekä vaikuttavuutta ja tehokkuutta maakunnallisessa tuotannossa – toimet, jotka tukevat työllisyyttä, oppimista, osaamista, investointeja, tuottavuutta ja kilpailukykyä. Yhteiskunnan ja maakunnan voimavaroja pitää pyrkiä kasvattamaan ja ne pitää pyrkiä saamaan aiempaa laajempaan ja tehokkaampaan käyttöön.

1.3 Strategiset tavoitteet suunnittelukaudelle 2021-2023

Suunnittelukaudella 2021 – 2023 Keski-Pohjanmaan jäsenkuntien talouden liikkumavara kaventunee entisestään koronavirustilanteen haitallisten vaikutusten ja niistä seuranneiden yleisen taloudellisen kasvun heikkenemisen sekä julkisen talouden maksuosuuksien kasvamisen, verotulojen vähentymisen ja valtion säästötoimenpiteiden seurauksena. Sote-uudistuksen toteutuminen haastaa entisestään kuntien taloutta vuodesta 2023 lukien. Kuntatalouden arvioitu tulojen ja menojen epätasapaino edellyttää kunniltamme järkeviä ja ennakkoon tehtyjä sopeuttamistoimia. Suunnittelukaudella 2021 – 2023 Keski-Pohjanmaan liiton tulee entistä huolellisemmin tunnistaa yhteisten aloitteiden ja ponnistusten taloudelliset seurannaisvaikutukset jäsenkuntiin, minimoida osaltaan kuntiin kohdistuvat kustannusvaikutukset sekä pyrkiä kaikin voimin huolehtimaan jäsenkuntien edunvalvonnasta ja etujen ajamisesta valtakunnallisilla foorumeilla yleisesti, sekä kuntiin kohdistuvien kustannusvaikutusten hillitsemiseksi.

Keski-Pohjanmaan maakunta on monessakin mielessä sekä pohjoisten maakuntien että eteläisten, mutta myös itäisten maakuntien taitepisteessä. Keski-Pohjanmaan hyvinvoinnin ja kasvun rakentaminen perustuukin vahvaan yhteistyön perinteeseen pohjoisten, itäisten ja eteläisten naapurimaakuntien kesken, vahvaan maakunnalliseen kuntayhteistyöhön, tiiviiseen kanssakäymiseen ja yhdessä tekemiseen eri alojen toimijoiden kanssa sekä vahvaan yhteisöllisyyteen ja toisista huolehtimiseen. Yhteistyöllä on mahdollista luoda ja tukea maakuntamme kehittymistä tiukentuvista taloudellisista

näkymistä huolimatta. Yhteistyötä haastaa uudistettavana olevan aluekehittämislain muutokset, joiden toteutuessa poistuvat maakuntien lainsäädäntöön perustuvat yhteistoimintajärjestelyt. Lainsäädäntömuutoksista huolimatta suunnittelukaudella 2020 – 2022 jatketaan vahvaa yhteistyön perinnettä ja rakennetaan yhteistyösidoksia niillä alueilla, jotka suoraan tukevat tulevan maakunnan yhteistyötarpeita.

Keski-Pohjanmaan elinvoimaisuus ja kasvu edellyttävät toimivien logististen yhteyksien kehittämistä, saavutettavuuden ollessa yksi merkittävimpiä kilpailuetuja. Suunnittelukaudella 2021 – 2023 keskeinen painopiste on jatkaa entistä tiivistävämpää alueellista yhteistyötä alueellisen liikennejärjestelmän kehittämiseksi sekä tuottaa maakunnan toimijoiden näkemys valtakunnalliseen liikennejärjestelmän kehittämissuunnitelmaan, maakunnallisten kehittämistavoitteiden saavuttamiseksi. Rautateiden runkoverkoston osalta keskeisenä edunvalvonnan tavoitteena on se, että rautateiden runkoverkkoon kuuluvat Helsinki – Tampere – Seinäjoki – Kokkola – Oulu rataosuudet keskeisinä henkilö- ja tavaraliikenteen väylinä. Edelleen Kokkola – Ylivieska – Iisalmi – Kontiomäki – Vartius rataosuuden kehittämisen edistymiseen vaikuttaminen sekä katkeamattoman kaksoisraideliikenneverkon edistäminen, ulottuen Kokkolan satamaan saakka, maakunnan kannalta keskeisinä edunvalvontatavoitteina suunnittelukaudella 2021-2023. Myös lentoliikenteen palauttaminen ja edelleen kehittäminen säilyvät maakunnan kannalta keskeisinä edistettävänä asioina koko suunnittelukauden 2021-2023. Suunnittelukaudella 2021-2023 vakiinnutetaan merialuesuunnittelu osaksi maakunnan aluesuunnittelua, tuetaan maakunnallisen elinvoimaisuuden kasvua ja mahdollistetaan rajat ylittävän merellisen yhteistyön kehittyminen maakuntaa laajemmin.

Keskipohjalainen identiteetti ja rikas kulttuuriperinne kokoavat ihmiset ja yhteisöt yhteisten tavoitteiden taakse. Suunnittelukaudella 2021-2023 Keski-Pohjanmaan liitto edistää Keski-Pohjanmaan rikasta ja elävää kulttuuriperintöä kunnissa sekä luo edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymisille ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle. Kaustislainen viulunsoitto on nousemassa Suomen aloitteesta Unescon aineettoman kulttuuriperinnön listalle. Keski-Pohjanmaan liitto tukee näitä pyrkimyksiä ja luo osaltaan uusia toimintalinjoja sekä tapoja, jotta tätä nostetta kyetään hyödyntämään niin yksittäisen asukkaiden hyvinvoinnin kuin myös Keski-Pohjanmaan maakunnan identiteetin, yhteisöllisyyden ja elinkeinojen kehittämisessä.

Suunnittelukaudella 2021-2023 jatketaan työtä keskipohjalaisen maakunnallisen identiteetin kasvattamiseksi ja kulttuurielämän kehittämiseksi, jotta keskipohjalaisen kulttuurin perusta on tulevaisuudessa entistäkin vahvempi ja elinvoimaisempi.

Keski-Pohjanmaa on vireä yhdistys-, kulttuuri- ja liikuntamaakunta. Suunnittelukaudella 2021–2023 jatketaan yhteistyötä alueen vahvan ja aktiivisen järjestökentän kanssa, joka samalla mahdollistaa kotitalouksien ja ihmisten mukaan tulon vaikuttamaan vahvemmin maakunnan kehittämistoimintaan.

Keski-Pohjanmaan liitto jatkaa pääministeri Marinin hallituksen hallitusohjelman 2019-2023 mukaisesti vahvaa maakunnan aluekehittämisen toimeenpanoa ja vaikuttamista maakunnan edun mukaisen parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamiseksi. Liitto toimeenpanee osaltaan ja osallistuu yhteistyöverkostoissa hallitusohjelmaan kirjattujen maakuntien sekä sosiaali- ja terveystalouden kehittämistyöhön. Suunnittelukaudella 2021 – 2022 toimeenpannaan keväällä 2021 valittavan maakuntavaltuuston ja maakuntahallituksen työskentelyn aloittamiseen liittyvä perehdyttäminen sekä tuetaan maakuntahallituksen, kuntien ja yksittäisten valtuutettujen päätöksentekoa riittävällä opastuksella ja perehdytyksellä sekä huolellisella asioiden valmistelulla.

Keski-Pohjanmaan liiton taloussuunnittelun laadinnan lähtökohtana on se, että kuntien maksuosuuksia ei kasvateta, ellei se ole välttämätöntä. Vuoden 2021 jäsenmaksuosuudet esitetään pysyvän vuoden 2020 tasolla. Siten kuntien maksuosuudet ovat yhteensä 1 491 200 euroa maakuntaliiton toimintatuottojen ollessa yhteensä 1 650 743 ja toimintakulujen 1 650 443 euroa. Vuoden 2021 talousarvio ei sisällä investointeja. Suunnittelun lähtökohtana on, että maakunnan liitto osallistuu mahdollisiin hallitusohjelman 2019-2023 mukaisten ja mahdollisten sote- ja maku-uudistusten suunnitteluun ja toimeenpanoon olemassa olevalla henkilöstöllä ja käyttöön osoitettujen määrärahojen puitteissa, ellei valtiovarainministeriö muuta päättä.

Keski-Pohjanmaan liiton tavoitteiden toteutumista tukee hyvinvoiva ja ammattitaitoinen henkilöstö. Vuonna 2018 aloitettua liiton henkilöstön voimaannuttamista ja osaamisen kehittämistä jatketaan toimintavuonna 2021 sopeutetusti niiden tunnistettujen työyhteisö- ja yksilökohtaisten haasteiden osalta, jotka vaativat edelleen toimenpiteitä. Henkilöstötavoitteiden toteutumista tukee huolella valmisteltu henkilöstön käyttö- ja kehittämissuunnitelma, jossa samalla osoitetaan henkilöstöjohtamisen kehittämisen painopistealueet suunnittelukaudella 2021-2023. Henkilöstön täydennyskoulutuksen tavoite vuonna 2021 on lakisääteisten koulutusvelvoitteiden toteuttaminen sekä tulevan rakennerahasto-ohjelmakauden 2021-2027 vaatimaan hallinnollisen koulutukseen osallistuminen.

1.4 Lopuksi

Keski-Pohjanmaan maakunta elää tänä päivänä – merkittävistä haasteista huolimatta – maakunnallisen kehityksen ja aikaansaamisen aikaa. Tulevien lähivuosien näkymä on maakunnalle koronavirustilanteen aikaansaamasta rakenteellisesta systeemimuutoksesta huolimatta toiveikas ja asemaamme vahvistava.

Samoin Keski-Pohjanmaan liiton tulee suunnittelukaudella jatkaa avointa, jäsenkuntien edut huomioon ottavaa, rakentavaa ja asiaperusteisiin keskittyvää työskentelyä hyvässä yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa, kansallisesti sekä kansainvälisesti. Tässä keskeistä on liiton henkilöstön keskittyminen joka päivä meidän tärkeimpään tehtäväämme - Keski-Pohjanmaan maakunnan menestyksen rakentamiseen ja sen turvaamiseen.

Uskon, että tulevana toimintavuonna onnistumme jälleen kerran saavuttamaan yhdessä päämäärämme meille keskipohjalaisille ominaisella sitkeydellämme, yhteistyötä tehden ja yhteiseen päämäärään ponnistaen.

Kokkolassa

.10.2021

Jyrki Kaiponen

Jyrki Kaiponen
Maakuntajohtaja

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ, AVAINTEHTÄVÄT JA RESURSSIT

2.1 Toimintaympäristö

Keski-Pohjanmaan liiton varsinaisia jäsenkuntia on vuoden 2021 alussa kahdeksan ja edunvalvontaan osallistuvia osajäsenkuntia on kolme. Vuoden 2019 lopussa kaikkien jäsenkuntien asukasmäärä oli yhteensä 78 924 asukasta, joista täysjäsenkuntien asukasmäärä oli 68 158 asukasta.

Osajäsenet ovat mukana liiton edunvalvontatyössä sekä alueen vetovoimaisuuden edistämiseen liittyvissä tapahtumissa. Lakisääteiseen toimintaan liittyvissä tehtävissä, kuten alueiden kehittämislain mukaiseen ohjelmatyöhön sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen kaavoitustyöhön ja kustannuksiin osallistuvat vain varsinaiset jäsenkunnat.

2.2 Keski-Pohjanmaan liiton avaintehtävät, mittarit ja tavoitearvot suunnittelukaudella 2021 – 2023

Keski-Pohjanmaan liiton tavoitteiden toteutumista seurataan neljännesvuosittain laadullisin raportein, suunnittelukaudelle vahvistetuin mittarein ja niihin perustuvien tavoitearvoin. Mittaristoa tarkennetaan suunnittelukauden aikana.

Tavoitteet käsitellään henkilöstön vuoden 2021 kehittämiskeskusteluissa ja asetetaan henkilöstölle tehtäviksi.

Tavoite 1: Hyödynnetään täysimääräisesti EU:n ja kansallisen tason verkostoja ja rahoituskanavia Keski-Pohjanmaan kehittämiseksi

Vastuhenkilöt: Kehittämispäällikkö, kansainvälisten asioiden päällikkö, koko rakennerahastoryhmä.

Mittarit:

- EU:n rakennerahastokauden 2014–2020 loppukauden hyödyntämisaste.
- Toteutetut hankehaut ja infot hanketoimijoille
- Keski-Pohjanmaan liiton rakennerahastoryhmän palvelukykyisyys.
- Keski-Pohjanmaan rakennerahastotoiminnan säädösten mukaisuus.
- Keski-Pohjanmaan liiton kansainvälistymisen tuloksellisuus.

Tavoitearvot:

- EAKR-rahoitus on hyödynnetty täysimääräisesti.
- Ohjelmakauden 2014-2020 hankkeiden päättäminen etenee suunnitellusti ja hallintoviranomaisen ohjeiden mukaisesti.
- Ohjelmakausi 2021–2027 käynnistyy hallintoviranomaisen ohjeiden mukaisesti ja antamassa aikataulussa.
- Liiton rakennerahastotoiminta on vakiinnutettu normaaliksi välittävän toimielimen toiminnaksi. Välittävän toimielimen hallinnollisessa menettelyssä noudatetaan parantamiskohteina olleita ja korjattuja

menettelytapoja, jotka hallinto- ja valvontajärjestelmään nimetyt ja siinä toimivat tuntevat.

- Hanketoimijat kokevat Keski-Pohjanmaan liiton rakennerahastoryhmän toiminnan aktiiviseksi, kannustavaksi ja tulokselliseksi.
- Takaisinperintöjen ja jatkotoimenpiteiden syntyminen on minimoitu ohjeistuksilla ja valvontajärjestelmällä.
- Kansainvälistyminen ja kansainvälisten rahoituskanavien tunnistaminen on tuottanut Keski-Pohjanmaan liitolle konkreettista elinkeinotoimintaan liittyvää tai taloudellista hyötyä. Kansainvälisellä yhteistyöllä on kyetty saamaan maakuntaan lisää taloudellisia resursseja käyttöön.

Tavoite 2: Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelmatyö 2018-2021 etenee järjestelmällisesti ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti

Vastuuhenkilöt: Strategiapäällikkö

Mittarit:

- Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2018-2021 ohjaavuus aluekehittämistoiminnassa.
- Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman 2021-2022 hyödyntäminen maakunnan kehittämisessä.

Tavoitearvot:

- Keski-Pohjanmaan maakunnan kehittämistoiminta on edelleen laajentunut ja vahvistunut liiton laatimien maakunnallisten strategioiden, toimenpiteiden ja ohjelmien seurauksena.
- Toimeenpanosuunnitelma tuottaa konkreettisia kehittämistoimenpiteitä alueella, joille on suunniteltu rahoitus. Aluekehittämisen tilannekuva on päivitetty.

Tavoite 3: Keski-Pohjanmaan maakuntastrategian 2040 ja maakuntaohjelman 2022-2025 valmistelutyö toteutetaan asetettujen tavoitteiden mukaisesti

Vastuuhenkilöt: Strategiapäällikkö

Mittarit:

- Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022-2025 valmistelua edellyttävien selvitystöiden toteutuminen.
- Maakuntaohjelman valmistelutyössä tarvittavan verkoston aktiivinen mukana olo valmistelussa.
- Maakuntastrategia ja maakuntaohjelman valmistelu vuoden 2021 aikana mukaan sekä poliittinen osallistaminen.

Tavoitearvot:

- Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022-2025 valmistelutyö on toteutettu suunnitellulla tavalla ja aikataulussa.
- On tunnistettu tarvittavat ennakointityöt ja toteutettu ne.

- On osallistettu maakunnallinen yhteistyöverkosto maakuntastrategian ja maakuntaohjelman valmistelussa.
- On osallistettu toimiva maakuntahallitus ja maakuntavaltuusto sekä keväällä 2021 valittava maakuntahallitus ja maakuntavaltuusto valmisteluun ja päätöksentekoon.
- On laadittu maakuntastrategia 2040 ja maakuntaohjelma 2022-2025, mukaan lukien poliittinen käsittely ja hyväksymismenettely.

Tavoite 4: Keski-Pohjanmaan maakuntakaavatyö etenee ja seuraavat maakuntakaavoituksen tarpeet ovat tunnistettu

Vastuuhenkilöt: Aluesuunnittelupäällikkö

Mittarit:

- Maakuntakaavan strateginen ohjaavuus ja oikeusvaikutteisuuden toteutuminen.
- 5. vaihemaakuntakaavan loppuunsaattaminen keväällä 2021.
- Maakuntakaavoituksen kehittämistarpeiden tunnistaminen vuoden 2021 aikana.
- Merialuesuunnittelutehtävien toteuttaminen.
- Paikantamista koskevan aineiston ja työskentelyn tuottavuus.

Tavoitearvot:

- Hyväksytty maakuntakaava ohjaa kuntien kaavoitusta täysimääräisesti.
- 5. vaihemaakuntakaava on saatettu loppuun kaikilta osin, vaihemaakuntakaava on tullut hyväksytyksi maakuntavaltuustossa ja tiedotettu eri viranomaisille ja kansalaisille tarkoituksenmukaisella tavalla.
- On tunnistettu maakuntakaavoituksen tulevat tarpeet kuntien kanssa yhteistoiminnassa. On suunniteltu 6. vaihemaakuntakaavan valmistelu.
- Pohjalaismaakuntien yhteinen tuulivoimaselvitystyö (hanke) tuottaa hyötyä keski-Pohjanmaan maakuntakaavatyöhön ja kuntien suunnitteluun.
- Merialuesuunnitelman jatkotyöt ovat suunniteltu ja toimenpiteiden toteutus aloitettu.
- Hyväksytty 5. vaihemaakuntakaava on siirretty HAME-tietokantaan (Harmonisoidut maakuntakaavat e-palvelu). HAME-tietokantaa kyetään hyödyntämään maakunta- ja kuntakaavoituksessa.

Tavoite 5: Keski-Pohjanmaan toiminnan tuloksellisuus on varmistettu kansainvälisyydellä, yhteistyöllä ja asiantuntijuudella

Vastuuhenkilöt: Kansainvälisten asioiden päällikkö, yhteyspäällikkö, kehittämispäällikkö, strategiapäällikkö, aluesuunnittelupäällikkö, hallintopäällikkö, viestintävastaava, kulttuurikoordinaattori.

Mittarit:

- Eri tulosalueiden tuloksellisuuden ja lisäarvon tuottaminen maakunnalle.
- Onnistunut viestintä ja vaikuttaminen.

- Onnistunut edunvalvontatyö.
- IP-alueen yhteisen EU-toimiston ja kansainvälisten verkostojen vaikuttavuus.
- Kotimaisten ja maakunnallisten verkostojen vaikuttavuus.
- Alueellisen liikennejärjestelmäryhmän työskentelyn vakiintuminen osaksi maakunnallista suunnittelutyötä.

Tavoitearvot

- Liiton toiminta ja edunvalvontatyö tuottaa jäsenkunnille hyötyä.
- Liiton viestintä on näkyvää, positiivista, ajankohtaista ja vaikuttavaa.
- Maakunnan liitolle on luotu uusi ja aikaisempaa vaikuttavampi brändi.
- Maakunnan menestys pohjautuu liiton asiantuntemukseen kansainvälisissä, kotimaisissa ja maakunnallisissa verkostoissa ja vaikuttamisessa.
- Liiton kansainvälisyystoiminnalla ja yhteistyöllä IP-alueen EU-toimiston kanssa kyetään tuottamaan informaatiota ja tunnistamaan resurssimahdollisuuksia maakunnan eri toimijoiden tarpeisiin.
- Maakunnan matkailun kehittämisen perustana on eri toimijoiden hyväksymä matkailustrategia. Matkailun kehittämisessä on otettu käyttöön eri kehittämistarpeet tunnistava maakunnallinen toimintamalli.
- Metsäpeuranmaan neuvottelukunta on aloittanut toimintansa.
- Alueellinen liikennejärjestelmäsuunnitelma on hyväksytty ja linjaa maakunnan keskeiset liikenteen kehittämistoimet.
- Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelmän strategiset tarpeet ovat saatettu osaksi valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa.
- Maakunnallisen kulttuurin koordinaatiolle tarvittavien toimintamallien ja rakenteiden luomista jatketaan sekä on käynnistetään aktiivisempi vaikuttaminen maakunnan ja kuntien kulttuuri- ja taidetoimijoiden verkostossa.
- On vahvistettu ymmärrystä kulttuurin, taiteen sekä luovan talouden merkityksestä maakuntaan, kuntiin ja sen kaikkiin elinkeino- ja hyvinvointirakenteisiin.
- Digituen tarjoajien alueellisen verkoston toiminta on vakiintunut liiton toteuttaman koordinaatiohankkeen myötä.

Tavoite 6: Keski-Pohjanmaan liiton työyhteisö, henkilöstö ja luottamushenkilöhallinto toimii hyvän hallinnon ja työyhteisön tapaan

Vastuuhenkilöt: Maakuntajohtaja, hallintopäällikkö

Mittarit:

- Luottamusmiesshallinnon tyytyväisyys asioiden valmisteluun.
- Liiton henkilöstön työviihtyvyys.
- Työntekijöiden henkilökohtainen osallistuminen ja sitoutuminen työskentelyyn.
- Hyvän hallinnon periaatteiden toteutuminen päätöksenteossa.
- Arkistolain ja asiakirjahallinnon mukaisen toimintatavan ylläpitäminen liiton hallinnossa.
- Tietosuojan ylläpitäminen.

- Hyvä johtaminen.

Tavoitekriteerit

- Henkilöstön työtyytyväisyyttä ylläpidetään ja kehitetään.
- Jokainen työntekijä on osallistunut ja sitoutunut työyhteisöä parantavaan toimintaan.
- Luottamusmieshallinnon päätöksenteko on lainsäädännön- ja lainmukaista.
- Liiton viranomaisvalmistelu toteutuu kaikissa suhteissa hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.
- Liiton viranomaisvalmistelua johdetaan asiallisesti ja ihmisten johtaminen toteutuu yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.
- Liiton asiakirja-arkisto on selvitetty, tarvittavat hävittämiset ja säilytykseen tehtävät luovutukset tehty ja muutoinkin liiton asiakirjahallinto noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä.
- Liiton tietosuojajohtaminen ja käytänteet ovat säädösten mukaisia.

2.3 Henkilöstöresurssit

Toimintavuonna 2021 maakuntaliiton virastossa työskentelee kokoaikaisena neljätoista (14) henkilöä ja osa-aikaisena kolme (3). Kokoaikaisista kuusi (6) on viranhaltijoita ja kahdeksan (8) työsopimussuhteista. Osa-aikaiset ovat työsuhteessa. Yksi määräaikainen työsopimussuhde vakinaistetaan vuoden 2021 alusta. Muutoin lähtökohtana on, ettei uusia virkoja toimintavuoden aikana perusteta. Määräaikaisia työsuhteita perustetaan vain hyvin perustelluista syistä ja taloudellisen tilanteen sen mahdollistaessa.

Henkilöstövoimavarojen johtamisessa painotetaan edelleen hyvän hallinnon periaatteita, tasapuolista, luottamukseen perustuvaa ja oikeudenmukaista henkilöstöjohtamista sekä normipohjaiseen ohjaukseen perustuvaa päätöksentekoa.

Vuoden 2021 tavoite- ja kehityskeskustelut käydään henkilöstön kanssa tammikuun 2021 loppuun mennessä. Puolivuotisarviointi toteutetaan lähtökohtaisesti kesäkuussa.

Luottamushenkilöhallinto arvioi Keski-Pohjanmaan liiton henkilöstöä koskevien tavoitteiden toteutumista toimintavuoden aikana neljännesvuosisraportoinnin yhteydessä sekä vuosittain laadittavan henkilöstöraportin käsittelyn yhteydessä.

Keski-Pohjanmaan liiton marraskuussa 2019 suoritetun henkilöstökyselyn tuloksia hyödynnetään toiminnan jatkuvassa parantamisessa sekä työnvastuiden uudistamisessa.

2.4 Taloudelliset resurssit

Keski-Pohjanmaan liiton taloussuunnittelun laadinnan lähtökohtana suunnittelukaudelle 2021 – 2023 on se, että Keski-Pohjanmaan talousarvio

vuodelle 2021 on uskottava ja perustuu tosiasiallisiin arvioihin Keski-Pohjanmaan liiton tuloista ja menoista. Tulojen ja menojen tulee olla tasapainossa.

Keski-Pohjanmaan liiton toimintakehys vuodelle 2021 on 1 650 743 euroa. Toimintakehys rahoitetaan jäsenkuntien jäsenmaksuosuuksilla, liiton saamista tuilla ja avustuksilla sekä muilla toimintatuotoilla.

Vuoden 2021 jäsenkuntien jäsenmaksuosuudet säilytetään vuoden 2020 tasolla, eikä talousarvion kuntakohtaisia maksuosuuksia siten kasvateta. Kuntien maksuosuudet vuonna 2021 ovat yhteensä 1 491 200 euroa. Maksuosuudet määräytyvät kuntien väkiluvun perusteella, ja yksittäisten kuntien kohdalla muutokset voivat poiketa vuoden 2020 summasta. Maksuosuuksissa ei ole huomioitu indeksi- tai kustannustason nousua.

Tavoitteena vuoden 2021 taloudenpidolle on, että Keski-Pohjanmaan liiton rahoitusasemaa ja maksuvalmiutta kyetään vahvistamaan toimintaedellytysten puitteissa.

3 KEHITTÄMINEN JA PARANTAMINEN

3.1 Maakunnan toiminnan kehittäminen

Suunnittelukaudella 2021-2023 toteutetaan Keski-Pohjanmaan maakuntastrategian 2040 ja maakuntaohjelman 2022-2025 valmistelutyö sekä käynnistetään uuden maakuntaohjelman toimeenpano. Uusi maakuntaohjelma valmistuu vuonna 2021. Toimintavuonna 2021 keskitytään nykyisen maakuntaohjelman toteutuksen loppuunsaattamiseen sekä erityisesti uuden maakuntastrategian 2040 ja maakuntaohjelman 2022-2025 laatimiseen yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Uuden maakuntaohjelman valmistelussa huomioidaan muuttuva aluekehittämislainsäädäntö, uusi aluekehittämispäätös sekä nykyisen maakuntaohjelman arvioinnista saatava tieto.

Suunnittelukaudella 2021-2023 toimeenpannaan Keski-Pohjanmaan kansainvälistymisstrategiaa sekä valmistellaan älykkään erikoistumisen strategia osana maakuntaohjelmaprosessia. Kärkialojen ja tärkeimpien arvoketjujen kehittymistä edistetään eurooppalaisissa yhteistyöverkostoissa sekä vahvistetaan EU-suorarahoitusten hyödyntämistä. Interreg-ohjelmat otetaan käyttöön uuden ohjelmakauden mukaisina siten, kuin hallintoviranomainen asiasta määrää.

Suunnittelukaudella 2021–2023 viedään eteenpäin Keski-Pohjanmaan alueellisen liikennejärjestelmän suunnittelutyötä, laaditaan suunnitelmat maakunnallisten logististen yhteyksien hankkeiksi ja huolehditaan niihin liittyvistä edunvalvonnan tarpeista. Tieliikenteen painopisteitä ja tavoitteita ovat huolehtia maakunnallisten valtavylien, kuten maakuntia yhdistävän valtatie 8:n ja sen Keski-Pohjanmaan alueen osien parantamiseen sekä koko maakunnan alueellisen tiestön parantamiseen.

Suunnittelukaudella 2021–2023 rautateiden runkoverkoston osalta keskeisenä edunvalvonnan tavoitteena on rautateiden runkoverkkoon kuuluvan ns. Suomi-radon (Helsinki – Kokkola – Oulu) rataosuuden kehittäminen erityisesti Kokkolasta pohjoisen suuntaan maakunnan keskeisenä henkilö- ja tavaraliikenteen väylänä. Edelleen maakunnan kannalta keskeinen tavaraliikenteen väylä on Kokkola-Ylivieska-Iisalmi-Kontiomäki-Vartius -rataosuus ja sen kehittäminen, Ylivieska – Iisalmi sähköistäminen mukaan lukien. Edunvalvonnalla tulee huolehtia kyseisen rataosuuden suunnittelutyön edistämisestä ja Ylivieska – Iisalmi rataosuuden parantamisen toteutumisesta.

Suunnittelukaudella 2021–2023 lentoliikenteen kehittäminen säilyy edelleen yhtenä olennaisena maakunnallisena tavoitteena. Syksyllä 2019 käynnistetyn lentoliikenteen eturyhmän toimintaa jatketaan vuoteen 2024 saakka, keskittyen vaikuttamaan Finnairin ja Finavian johtoon, tarkoituksenmukaisen lentoliikenteen kehittämiseksi sekä Kokkola – Helsinki – Kokkola että Kokkola – Eurooppa liikenneväleille.

Suunnittelukaudella 2021–2023 merialuesuunnittelulla tuetaan maakunnallisen elinvoimaisuuden kasvua ja mahdollistetaan rajat ylittävän merellisen yhteistyön kehittyminen maakuntaa laajemmin.

Suunnittelukaudella 2021–2023 jatketaan valittua Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelyjen suunnittelun ja valmistelun toteutusmallin toimeenpanoa, tavoitteena tehostaa maakunnallista liikennejärjestelyjen yhteistä suunnittelua ja valmistelua. Alueellisen liikennejärjestelmän työskentely vakiinnutetaan osaksi Keski-Pohjanmaan liiton alueellista suunnitteluprosessia. Yhteisellä liikennejärjestelyjen suunnittelulla ja työryhmätyöskentelyllä pyritään parantamaan kuntien ja elinkeinoelämän tarpeiden huomioon ottamista maakunnallisessa suunnittelussa.

Suunnittelukaudella 2021-2023 jatketaan Keski-Pohjanmaan osaamisstrategian toteuttamista Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle - neuvottelukunnan toiminnan kautta. Työryhmämallia hyödyntäen tavoitteena on tehostaa elinkeinoelämän tarpeisiin ja tulevaisuuteen (3-5 vuotta eteenpäin) ulottuvan ammatillisen ja korkeakouluasteen sekä täydennyskoulutuksen järjestelyjen toteuttamista Keski-Pohjanmaan maakunnassa sekä kehittää osaavan työvoiman saatavuutta.

Suunnittelukaudella 2021–2023 kehitetään Keski-Pohjanmaan kuntien kulttuuritoimintaa kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain (166/2019) tavoitteiden mukaisesti. Kehittämistyössä keskeistä on tavoite luoda toimintamalli maakunnan kulttuuritoiminnan pitkäjänteisestä koordinoinnista, tukea kulttuurikentän laaja-alaista verkostoitumista sekä taiteiden vaikuttavuuden sekä laadun vahvistamista. Kulttuuritoiminnan kehittäminen rahoitetaan Opetus- ja kulttuuriministeriön Kulttuurimaakunta-hankkeelle mahdollisesti myönnettyllä avustuksella ja kuntien rahoitusosuudella.

Suunnittelukaudella 2021-2023 jatketaan maakunnan matkailuelinkeinon edistämisen kehitystyötä, tavoitteena luoda vuonna 2021 maakunnallinen matkailuelinkeinon toimintatapamalli, ottaen huomioon maakunnalliset kehittämistarpeet sekä käynnistää yhteisesti hyväksytty matkailun kehittämisen toimenpideohjelma, yhteistyössä maakunnan eri matkailualan toimijoiden kanssa, ylimaakunnallisesti sekä Visit Finlandin kanssa.

Suunnittelukaudella 2021-2023 laaditaan Keski-Pohjanmaan liiton johdolla ja yhteistyössä kuntien kanssa Keski-Pohjanmaata ja sen kuntia palveleva ilmastovaikutusten arviointi sekä laaditaan maakunnalle ja jäsenkunnille tavoiteohjelma, johon sitoutumalla kyetään edistämään hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamista Keski-Pohjanmaalla.

Suunnittelukaudella 2021–2023 jatketaan maakunnan suunnittelujärjestelmän ennakoitiprosessin kehittämistä käytössä olevin voimavaroin. Tavoitteena on mahdollistaa maakunnan suunnittelussa tarvittava tiedon keruu ja analyysin toteuttaminen suunnittelua palvelevalla tavalla. Maakunnan ennakoitiprosessin tulee kattaa erityyppisiä menetelmiä ja lähestymistapoja, joita yhdistää pyrkimys muodostaa eri tavoin kerätystä tiedosta (data) kiinnostavaa, korkeamman tason informaatiota ja malleja, jotka puolestaan mahdollistavat erilaisten maakunnan suunnittelua palvelevien hyödyllisten johtopäätösten tekemisen.

Suunnittelukaudella 2021–2023 jatketaan Keski-Pohjanmaan liiton organisaation ja toiminnan kehittämistä. Tavoitteena on edelleen selkeyttää liiton tehtävien ohjaus- ja valmisteluvastuuta sekä mahdollistaa selkeä ja aikamääriin sidottu asioiden valmistelu. Liiton asiakirja-arkistointi vakiinnutetaan ja hyvää asiakirjahallintoa ylläpitävät ja kehittävät toimenpiteet jalkautetaan liiton päivittäiseen hallinnolliseen toimintaan. Liiton tietosuojaohjeistuksen kehittämistarpeet selvitetään ja toimintatavat tarkennetaan voimassa olevien tietosuojasäädösten mukaiseksi.

Suunnittelukaudella 2021-2023 laaditaan maakunnan kaivannaisstrategia. Kaivannaisstrategialla hahmotetaan ja ohjataan maakunnallisen kaivannaisalan kehittämistä osana maankäyttöä, asumista, liikennejärjestelmää, palveluja ja elinkeinoja. Kaivannaisstrategialla määritellään kaivannaistoimialan rajat, kuvataan luonnonolot ja toimintaympäristö, asetetaan kehittämisen tavoitteet ja painopisteet sekä esitetään kehittämistoimet.

Suunnittelukaudella 2021-2023 saatetaan loppuun Keski-Pohjanmaan alueellinen suunnitelma, jolla edistetään maakunnan siirtymistä hiili-intensiivisistä aloista (energiaturve) kohti hiilineutraaliutta. Suunnitelma ohjaa EU:n Green Deal-ohjelmaan sisältyvän Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) hyödyntämistä Keski-Pohjanmaalla.

Suunnittelukaudella 2021-2023 laaditaan Keski-Pohjanmaan liiton johdolla maakunnallinen hiilineutraaliussuunnitelma. Suunnitelmassa määritellään painopisteet ja kunnissa tehtävät toimenpiteet kansallisen ja EU:n hiilineutraalisuustavoitteiden saavuttamiseksi.

3.2 Keski-Pohjanmaan liiton toiminnan parantaminen

Suunnittelukaudella 2021–2023 Keski-Pohjanmaan liitossa jatketaan Keski-Pohjanmaan liiton perussopimuksen 3 §:n mukaisten tehtävien sekä yhteisten aloitteiden ja ponnistusten taloudellisten seurannaisvaikutusten tunnistamista jäsenkuntiin.

Suunnittelukaudella 2021–2023 Keski-Pohjanmaan liitto pyrkii kaikin tavoin huolehtimaan jäsenkuntien edunvalvonnasta ja edistämään maakunnan asukkaiden, kuntien ja elinkeinoelämän hyvinvointia ja etuja valtakunnallisilla foorumeilla, yhteisesti hyväksytyyn edunvalvontaohjelman pohjalta.

Suunnittelukaudella 2021–2023 Keski-Pohjanmaan liiton toimintaa kehitetään siten, että liitto tunnistaa sille kuuluvat kasvuetua tuottavat ja alueellista kilpailukykyä vahvistavat tekijät, osana koronavirustilanteen haitallisten vaikutusten ennaltaehkäisyä. Kasvuetua tuottavien ja alueellista kilpailukykyä vahvistavien tekijöiden perusteella Keski-Pohjanmaan liitto, yhteistyössä jäsenkuntien kanssa, toteuttaa oikeat toimenpiteet maakunnan elinvoiman ja kasvun lisäämiseksi sekä kehittää niitä eteenpäin.

Suunnittelukaudella 2021–2023 Keski-Pohjanmaan liitto jatkaa aktiivista maakuntien välistä yhteistyötä pohjalaismaakuntien, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan kanssa, sekä Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen maakuntien (ns. IP-alueen) kanssa. Vuonna 2021 Keski-Pohjanmaan liitto toimii pohjalaismaakuntien puheenjohtajamaakuntana ja huolehtii ko. maakuntien yhteisen valmistelun edistämisestä.

4 TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA VUOSILLE 2021 – 2023

4.1 Yleisperustelut

Vuoden 2021 talousarviota valmistellaan poikkeuksellisen laajan epävarmuuden keskellä. Maailmanlaajuinen koronaviruspandemia on supistanut alkuvuonna 2020 Suomen taloutta, joskin vähemmän kuin suurinta osaa Euroopan talouksista. Talouden ennustetaan toipuvan asteittain vuoden loppupuolelta alkaen, ja vuonna 2021 BKT:n ennakoitaan jälleen kasvavan.

Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus KVTES 2020–2021 on voimassa 1.4.2020–28.2.2022. Sopimuskauden kahdesta yleiskorotuksesta jälkimmäinen, 1,00 prosentin korotus tehdään 1.4.2021. Henkilökohtaista lisää korotetaan yleiskorotusta vastaavasti. Sopimuskauteen kuuluu myös paikallinen järjestelyerä (0,8 prosenttia KVTES:n palkkasummasta), joka laitetaan maksuun 1.4.2021 lukien.

Kestävää kasvua ja työtä – EU:n rakennerahasto-ohjelmakauden 2014 – 2020 hankkeiden loppuunsaattaminen jatkuu vuoden 2023 elokuuhun saakka. Keski-Pohjanmaan liitto varautuu toiminnassaan ja taloudessaan ohjelmakauden 2014–2020 loppuun saattamiseen, riippumatta liitolle kohdennettavan teknisen tuen määrästä. Uuden rakennerahastokauden 2021-2027 hallinnon ja talouden valmistelua jatketaan toimintavuoden 2021 aikana työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) johdolla ja IP-valmisteluryhmän aktiivisena jäsenenä.

4.2 Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta

Liiton talousarvio 2021 jakaantuu kolmeen vastuualueeseen sekä hankkeisiin:

12 01 Liiton lakisääteinen toiminta

13 01 Liiton muu kehittämistoimi

13 02 Hallinto

- luottamushenkilöhallinto
- tilintarkastus

15 Liiton hallinnoimat hankkeet. Talousarviossa huomioitu laadintahetkellä ollut arvio liitossa hallinnoitavista hankkeista.

Maakuntavaltuusto hyväksyy toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Jäsenkuntien maksuosuuksina saadut toimintatulot on pyritty kohdentamaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti tehtäville.

Talousarvion tehtävärakenteen tavoitteena on kytkeä yhteen liiton tavoitteet ja tehtävät sekä lisätä liiton toiminnan ja talouden avoimuutta ja läpinäkyvyyttä.

Tuloslaskelma on kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo-rahoituksen riittävyys toimintojen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Suunnitelmakaudelle 2021 – 2023 ei esitetä investointeja.

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat.

Toiminta rahoitetaan pääosin jäsenkuntien maksuosuuksilla, joilla katetaan toimintasuunnitelman esitettyjen tehtävien suorittamisesta aiheutuvat kustannukset.

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet.

Tehtäville määritellyt toiminnan tavoitteet ovat maakuntavaltuustoon nähden sitovia. Maakuntavaltuuston hyväksymä talousarvio sitoo maakuntahallitusta jäsenkuntien tulo-rahoituksen 1 491 200 euron osalta.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan osavuosisikatsauksissa, johtoryhmän kokouksissa ja tavoite- ja tuloskeskusteluissa.

Tilivelvollisia ovat maakuntahallituksen jäsenet, maakuntajohtaja ja hallintopäällikkö. Tilivelvolliset on määritelty sisäisen valvonnan ohjeessa.

Maakuntajohtaja antaa maakuntahallitukselle toiminnan ja talouden katsauksen neljännesvuosittain. Puolivuosisikatsaus on laajempi ja koko vuotta koskeva katsaus kirjataan toimintakertomukseen.

Delegointia koskevat toimivaltavaltuudet tarkastetaan ja päivitetään tarpeen mukaan erillisellä maakuntahallituksen päätöksellä.

4.3 Keski-Pohjanmaan liiton talousarvio vuodelle 2021

4.3.1 Talousarvio

Vuoden 2021 talousarvion loppusumma on toimintatuottojen osalta 1 650 743 euroa. Toimintatuotot ovat vuoteen 2020 verrattuna 0,8 prosenttia suuremmat.

Toimintakulut vuonna 2021 ovat 1 650 443 euroa ja näin ollen 0,8 prosenttia suuremmat kuin edellisenä vuonna. Muutokset johtuvat hieman suuremmista henkilöstökuluista ja palvelujen ostoista ja toisaalta hieman pienemmistä muista toimintakuluista. Jäsenkuntien maksuosuus on 1 491 200 euroa, joka on sama kuin vuoden 2020 maksuosuus.

Keski-Pohjanmaan liiton vuoden 2019 tilikauden tulos oli noin 223 951 euroa ylijäämäinen. Vuoden 2021 talousarvio on laadittu siten, että tilikauden tulos on ± 0 euroa.

Maakuntaliiton jäsenkunnat myönsivät vuonna 2000 Keski-Pohjanmaan liiton kautta avustusta käytettäväksi antolainan myöntämiseen perustettavalle K-P

Cobra Invest Oy:lle, jonka osakepääoman omistaa Keski-Pohjanmaan liitto. K-P Cobra Invest Oy on myöntänyt Kalvinit Oy:lle pääomainsa 252.281, 89 euroa, joka erääntyy 31.12.2020. Vuoden 2019 loppuun mennessä korkosaamista on kertynyt 93.659,65 euroa. Vuonna 2021 varaudutaan huolehtimaan Keski-Pohjanmaan liiton ja K-P Cobra Invest Oy:n edusta, mikäli velallinen ei palauta velkapääomaa lainan antajalle.

4.3.2 Luottamushenkilöhallinto

Luottamushenkilöhallinnon budjetissa on varauduttu luottamushenkilöiden vuosipalkkioiden, kokouspalkkioiden, matkakorvausten ja muiden kokous- ja koulutuskustannusten maksamiseen. Lisäksi tälle kustannuspaikalle kirjataan lakisääteisen tilintarkastuksen menot. Vuodelle 2021 varataan uusien luottamushenkilöiden koulutukseen määrärahaa.

Vuoden 2021 keväällä järjestetään kuntavaalit, jonka tulosten perusteella muodostetaan Keski-Pohjanmaan maakuntahallitus ja maakuntavaltuusto. Maakuntahallituksen jäsenten toimikausi on kaksi vuotta. Maakuntavaltuusto valitsee kokouksessaan uuden maakuntahallituksen ajalle 4/2021-5/2023. Keski-Pohjanmaan liitto varautuu opastamaan uusia valtuutettuja ja hallituksen jäseniä tuleviin tehtäviinsä.

4.3.3 Toimintatuotot

Toimintatuotot koostuvat pääosin kuntien maksuosuuksista (myyntituotot 1 491 200 euroa) ja vuokratuotoista sekä teknisen tuen rahoitusosuudesta Lapin liitolta.

Keski-Pohjanmaan liiton jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2021

Kunta	As.luku 31.12.2019	Osuus peruspo	Liiton muu toiminta	Liiton laki- sääät. toiminta	Kuntaosuus TA2021 yhteensä €	Kuntaosuus TA2020 yhteensä €	Muutos %	Muutos €
Halsua	1 127	7 837	5 168	19 073	24 241	24 933	-2,78	-692
Kannus	5 464	37 176	25 054	92 471	117 525	117 753	-0,19	-228
Kaustinen	4 261	25 461	19 538	72 112	91 649	91 450	0,22	199
Kokkola	47 681	300 000	218 629	806 937	1 025 566	1 019 950	0,55	5 616
Lestijärvi	719	4 928	3 297	12 168	15 465	15 773	-1,95	-308
Perho	2 759	14 694	12 651	46 692	59 343	60 460	-1,85	-1 117
Toholampi	3 033	21 427	13 907	51 329	65 237	66 603	-2,05	-1 366
Veteli	3 114	21 288	14 278	52 700	66 979	67 758	-1,15	-779
Reisjärvi	2 718	5 358	12 463		12 463	13 004	-4,16	-541
Kinnula*	1 620		7 428		7 428	7 656	-2,98	-228
Kruunupyö (sk 18,8 % **(18,8 %*6428)	1 157	1 651	5 305		5 305	5 860	-9,47	-555
Yht kaikki kunnat	73 653	439 820	337 717	1 153 483	1 491 200	1 491 200	0,00	
Yht "peruskunnat"	68 158							

Kuntien maksuosuuksilla katetaan liiton toimintakuluista noin 90 %.

4.3.4 Toimintakulut

Toimintakulut muodostuvat pääosin palkoista ja niiden sivukuluista. Henkilöstökulujen osuus on noin 67 % kaikista menoista.

Toinen merkittävin menolaji on palvelujen ostot. Sen suurimmat erät ovat asiantuntijapalvelut, hankeyhteistyö sekä yhteistyökumppanuudet.

Kolmanneksi suurin menolaji on tilavuokrat ja vastikkeet sekä kone- ja laitevuokrat.

Muihin yhteistoimintaosuuksiin / yhteistyökumppanuuksiin on varattu noin 20 000 euroa erilaisiin uusiin kesken toimintavuoden ilmaantuviin toimintoihin, hankkeisiin ja tilaisuuksiin osallistumiseksi. Näiden lisäksi on sellaisia menoja, joihin Keski-Pohjanmaan liitto on jo osittain aiemmilla päätöksillään sitoutunut (mm. Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto, ELMO-hanke, P-Iris, AIP ja Digituki-hankkeet).

4.3.5 Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotoissa ja -kuluissa syntyy korkotuottoja liiton pankkitilien koroista. Korkokuluja tai muita rahoituskuluja syntyy vähäisessä määrin hyvän taloudenhoidon pyrkimyksistä huolimatta. Summat ovat niin vähäisiä, ettei niillä ole reaalista vaikutusta liiton talouteen.

4.3.6 Liiton omat projektit

Projektit eivät ole liiton jäsenkuntien maksusuuskatteista toimintaa muuten kuin omarahoitusosuuden osalta. Kulut katetaan projektien tuotoilla. Liitolla on käynnissä vuonna 2021 tällä hetkellä tiedossa olevia projekteja kolme: P-IRIS, ELMO ja Keski-Pohjanmaan digituen alueellinen koordinaatio. P-IRIS -hanketta hallinnoi norjalainen Sogn og Fjordane fylkeskommune, ELMOa Lapin liitto ja digituen koordinaatiota Keski-Pohjanmaan liitto.

Lisäksi hankevalmisteluun saatavaa teknistä tukea käsitellään myös projektina. Teknisellä tuella katetaan alle yksi henkilötyövuosi.

Uutena projektina vuonna 2021 alkaa Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntien yhteisen tuulivoimaselvitystyön laatiminen. Laatimiseen on haettu rahoitusta Ympäristöministeriöltä.

4.3.7 Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma osoittaa, kuinka tulorahoitus riittää toimintamenoihin ja rahoitusmenoihin. Tuloslaskelmasta saadaan seuraavat tunnusluvut: toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämä.

Keski-Pohjanmaan liiton tuloslaskelma 2021 - 2023

TALOUSARVIO TULOSLASKELMA	TA 2020	TA 2021	Muutos- %	TA2022	Muutos- %	TA2023	Muutos- %
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	-1 491 200	-1 491 200	0,0%	-1 506 000	0,99 %	-1 506 000	0,00 %
Tuet ja avustukset	-97 625	-99 081	1,5%	-70 000	-29,35 %	-70 000	0,00 %
Muut toimintatuotot	-48 750	-60 462	24,0%	-50 000	-17,30 %	-50 000	0,00 %
Yhteensä	-1 637 575	-1 650 743	0,8%	-1 626 000	-1,50 %	-1 626 000	0,00 %
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	920 580	931 329	1,2%	927 000	-0,46 %	928 000	0,11 %
Henkilöstösivukulut	172 020	175 384	2,0%	173 000	-1,36 %	175 000	1,16 %
Palvelujen ostot	397 775	405 230	1,9%	376 000	-7,21 %	373 000	-0,80 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	23 600	22 500	-4,7%	27 800	23,56 %	27 800	0,00 %
Muut toimintakulut	123 500	116 000	-6,1%	121 900	5,09 %	121 900	0,00 %
Yhteensä	1 637 475	1 650 443	0,8%	1 625 700	-1,50 %	1 625 700	0,00 %
TOIMINTAKATE/KÄYTTÖKATE	-100	-300	200,0%	-300	0,0 %	-300	0,00 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
Korkotuotot	0	0		0		0	
Korkokulut	100	300	200,0%	300	0,0 %	300	0,00 %
Muut rahoituskulut yhteensä	100	300	200,0%	300	0,0 %	300	0,00 %
VUOSIKATE	0	0		0		0	
TILIKAUDEN TULOS	0	0		0		0	
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET							
Rahastojen vähennys		0		0		0	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	0	0		0		0	

Keski-Pohjanmaan liiton rahoituslaskelma 2021 – 2023

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	TP2019	1-9/2020	TA2021	TA2022	TA2023
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	223 951,06	207 460,39	0	0	0
Satunnaiset erät	0,00	0,00			
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00			
Investointien rahavirta					
Investointimenot	0,00	0,00	0	0	0
Investointien tulot	0,00	0,00	0	0	0
Toiminnan ja investointien kassavirta	223 951,06	207 460,39	0	0	0
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0	0	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	3 331 567,23	-104 393,32			
Saamisten muutos	-2 609 364,12	763 693,34			
Korottomien velkojen muutos	-599 154,32	-648 982,71			
Rahoituksen rahavirta	123 048,79	10 317,31			
Rahavarojen muutos	346 999,85	217 777,70	0	0	0
Rahavarojen muutos					
Kassavarat 31.12	368 417,99	586 195,69			
Kassavarat 1.1.	21 418,14	368 417,99			
	346 999,85	217 777,70			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	78 561				
Lainanhoitokate	225,5				
Kassasta maksut, euro	1 395 723	957 385			
Kassan riittävyys, pv	96	223			

Keski-Pohjanmaan liiton tase 30.9.2020

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT	Tase	Tase
	1.1.2020	30.9.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Muut aineelliset hyödykkeet	17 659,73	17 659,73
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	474 481,53	474 481,53
Muut lainasaamiset	252 281,89	252 281,89
	726 763,42	726 763,42
Pysyvät vastaavat yhteensä	744 423,15	744 423,15
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiantojen ps-tili	3 400 941,86	3 047 050,49
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntireskontrasaatavat	4 379,40	6 783,44
Muut saamiset	7 570 303,64	6 828 668,83
Siirtosaamiset	27 032,22	2 569,72
	7 601 715,26	6 838 021,99
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset	368 417,99	586 195,69
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	7 970 133,25	7 424 217,68
VASTAAVAA YHTEENSÄ	12 115 498,26	11 215 691,32
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	439 820,39	439 820,39
Muut omat rahastot	0,00	0,00
Edellisen tilikauden ylijäämä	326 608,69	478 015,92
Tilikauden yli/-alijäämä	151 407,23	207 460,46
Oma pääoma yhteensä	917 836,31	1 125 296,77
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	10 341 945,60	9 883 660,91
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Saadut ennakot	619 853,28	0,00
Ostovelat	37 593,56	1 889,63
Muut tilivelat	59 188,70	65 763,20
Siirtovelat	139 080,81	139 080,81
Lyhytaikainen vpo	855 716,35	206 733,64
Vieras pääoma yhteensä	855 716,35	206 733,64
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	12 115 498,26	11 215 691,32

Keski-Pohjanmaan liiton talousarvio 2021 – 2023 vastualueittain

TALOUSARVIO KOHDITTAIN							
	TP 2019	TA 2020	Muutos- %	TA 2021	Muutos- %	TA 2022	TA 2023
Liiton lakisääteinen toiminta							
Tulot	-17 194	-8 000	-53,47 %	-3 000	-62,50 %	-8 000	-8 000
Menot	963 436	1 134 800	17,79 %	1 149 672	1,31 %	1 160 000	1 160 000
Yhteensä netto	946 242	1 126 800	19,08 %	1 146 672	1,76 %	1 152 000	1 152 000
Liiton muu kehittämistoimi							
Tulot	-40 051	-40 500	1,12 %	-50 500	24,69 %	-41 000	-41 000
Menot	237 516	259 660	9,32 %	252 887	-2,61 %	269 700	269 700
Yhteensä netto	197 465	219 160	10,99 %	202 387	-7,65 %	228 700	228 700
Hallinto							
Tulot	0	-1 000		-1 000		-1 000	-1 000
Menot	99 611	132 700	33,22 %	136 030	2,51 %	126 000	126 000
Yhteensä netto	99 611	131 700	32,21 %	135 030	2,53 %	125 000	125 000
Liiton hallinnoimat hankkeet							
Tulot	-71 179	-96 875	36,10 %	-105 043	8,43 %	-70 000	-70 000
Menot	95 110	110 315	15,99 %	111 855	1,40 %	70 000	70 000
Yhteensä netto	23 931	13 440	0	6 812		0	0
Maakuntauudistus							
Tulot	-295 799	0	-100,00 %	0			
Menot	295 799	0	-100,00 %	0			
Yhteensä netto	0	0		0			
Rahoitus							
Kuntien osuudet	-1 491 200	-1 491 200	0,00 %	-1 491 200	0,00 %	-1 506 000	-1 506 000
Korkokulut		100		300	200,00 %	300	300
Rahastojen vähennys							
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-223 951	0		0		0	0

5 TULOSALUEIDEN TOIMINTA

5.1 Aluekehityksen suunnittelu ja ohjaus

Keski-Pohjanmaan liiton aluekehittämisen toiminnoilla toteutetaan aluekehittämislain mukaisesti maakunnan yleistä kehittämistä. Keskeinen aluekehittämisen toimenpiteitä ohjaava asiakirja on Keski-Pohjanmaan maakuntasuunnitelma 2040 ja maakuntaohjelma 2018-2021. Maakuntaohjelma ohjaa kehittämistoimenpiteiden suuntaamista ja mm. hankerahoituksen kohdentamista alueella. Vuoden 2021 aikana päivitetään Keski-Pohjanmaan maakuntastrategia 2040 ja laaditaan maakuntaohjelma vuosille 2022-2025.

Maakuntaohjelmaa toteutetaan ja tavoitteita seurataan yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa maakuntaohjelman kehittämisteemoihin perustuvan työryhmätyöskentelyn avulla. Maakuntaohjelmakaudella 2018-2021 kehittämisteemojen työryhmät ovat osaaminen, kilpailukyky ja saavutettavuus. Maaseudun teemaryhmä keskittyy erityisesti maaseudun kehittämiseen liittyviin kysymyksiin. Lisäksi työskentelyä tukee aluekehityksen tilannekuva -työryhmä, jonka tavoitteena on arvioida ja kehittää aluekehityksen tilannekuvan ajantasaisuutta ja ennakoida tulevia kehittämistarpeita. Kehittämisteemakohtaiset työryhmät koostuvat maakunnan keskeisistä julkisista, yksityisistä ja kolmannen sektorin toimijoista sekä rahoittajista. Työryhmät työskentelevät kokouksissa ja työpajoissa 2-3 kertaa vuodessa. Työryhmätyöskentelyn avulla saavutetaan Keski-Pohjanmaalla yhteinen näkemys ja tahtotila alueen kehittämistoimenpiteille ja nostetaan vuosittaiset kärkiteemat esille maakuntaohjelman kehittämisteemoista.

Keski-Pohjanmaan liitto jatkaa suunnittelukaudella 2021–2023 tiivistä yhteistyötä rakennerahasto-ohjelman toteuttamisessa Itä- ja Pohjois-Suomen suuralueen kanssa. Liitto toimeenpanee alueellaan Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 rakennerahasto-ohjelmaa. Aluekehitysrahoitusta suunnataan rakennerahasto-ohjelman ja maakuntaohjelman mukaisiin toimenpiteisiin ja hankkeisiin. Vuoden 2021 rahoitussuunnitelma on määritelty maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman yhteydessä ja hyväksytään MYR:ssä.

Keski-Pohjanmaan liitto jatkaa osallistumista maakunnan tarpeista lähtevään rakennerahastokauden 2021-2027 valmisteluun osana Itä- ja Pohjoisen alueen valmistelua. Vuonna 2021 keskitytään valmisteluissa ohjelman toimeenpanon valmisteluun ja toimenpanon aloittamiseen, kun ohjelma ja rahoituskehykset tulevat hyväksytyksi kansallisesti ja EU-tasolla. Tavoitteena on sujuva tulevan ohjelmakauden käynnistäminen ilman merkittäviä omasta toiminnasta aiheutuvia viivästyksiä, jotta maakunnan kehittämislle asetetut tavoitteet kyetään saavuttamaan.

5.2 Aluekehittäminen ja rakennerahasto-ohjelman toimeenpano

Suunnittelukaudella 2021–2023 toimeenpannaan Keski-Pohjanmaan liiton ja kuntien välisessä ”Elinvoimatehtävien vastuunjako Keski-Pohjanmaalla” -

asiakirjassa määritellyt yhteistoimintajärjestelyt. Vuoden 2021 aikana tavoitteena on jatkaa ja vahvistaa yhteistyöjärjestelyjä erityisesti osaavan työvoiman saatavuuteen, osaamistarpeiden ennakointiin sekä kuntien ja maakuntaliiton välisen tiedon parantamiseksi elinvoimatehtävien hoidossa. Tavoitteena on, että hyväksi todetut yhteistyöjärjestelyt vakiintuisivat vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla säännölliseksi ja alueen tarpeita palvelevaksi yhteistyömuodoksi.

Suunnittelukaudella 2021–2023 sidotaan loput Keski-Pohjanmaan liitolla käytävissä olevista ohjelmakauden 2014-2020 EAKR-myöntövaltuuksista sekä valmistaudutaan ohjelmakauden sulkemiseen. Keski-Pohjanmaan liitto seuraa aluekehittämisestä vastuussa olevana toimielimenä rakennerahastokehityksen toteutumista Keski-Pohjanmaalla, jotta voidaan varmistaa rakennerahastovarojen mahdollisimman täysimääräinen hyödyntäminen sekä kohdentuminen maakuntaohjelman mukaisin tavoitteisiin. Suunnittelukaudella 2021-2023 valmistellaan ja käynnistetään ohjelmakauden 2021–2027 toteuttaminen.

Keski-Pohjanmaan liiton käytössä olevaa kehittämisrahoitusta kohdennetaan yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja viennin edistämiseen, uuden liiketoiminnan synnyttämiseen ja tutkimustulosten kaupallistamiseen, alueellisen innovaatioympäristön kehittämiseen sekä TKI-toiminnan jalostamiseen elinkeinoelämän uudistumista palvelevaksi. Hankevalinnoissa painotetaan vähähiilisyttä ja digitalisaatiota edistävää tutkimustoimintaa. Keskiössä tulee olemaan myös koronavirusepidemian vaikutuksista toipumisen edistäminen. Maakunnan yhteistyöryhmä ja yhteistyöryhmän sihteeristö valmistelevat päätöksentekoa ja suuntaavat rahoituksen käyttöä.

Osana uuden rakennerahasto-ohjelmakauden 2021–2027 jalkauttamista, Keski-Pohjanmaan liitto järjestää vuoden 2021 aikana hanketoimijoille ja hanketoiminnasta kiinnostuneille infoja/koulutuksia, yhdessä alueen muiden rahoittajien kanssa sekä osallistuu HVO:n järjestämiin infoihin/koulutuksiin.

Keski-Pohjanmaan liitto varautuu käynnistämään itse ja osallistumaan aluekehittämistä ja elinvoimaa edistäviin maakunnallisiin ja ylimaakunnallisiin hankkeisiin suunnittelukaudella 2021–2023. Tämän lisäksi Keski-Pohjanmaan liitto lisää osaamistaan maakunnan toimijoille tarjolla olevista muista rahoituslähteistä ja lisää niihin liittyvää tiedonvälitystä.

5.3 Aluesuunnittelu, maakuntakaavoitus ja merialuesuunnittelu

Keski-Pohjanmaan maakunnan aluesuunnittelu, maakuntakaavoitus, liikennejärjestelmäsuunnittelu ja merialuesuunnittelu kuuluvat Keski-Pohjanmaan liiton lakisääteisiin tehtäviin.

Suunnittelukaudella 2021-2023 Keski-Pohjanmaan liitto saattaa loppuun 5. vaihemaakuntakaavan valmistelun ja käynnistää seuraavan maakuntakaava-valmistelun. Maakuntakaavassa esitetään maakunnan erityistarpeiden osalta alueiden käytön sekä alue- ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan

maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita, joiden merkitys on valtakunnallinen tai maakunnallinen. Maakuntakaavoituksella on tärkeitä kytkentöjä erityisesti liikenteen suunnitteluun, aluekehittämiseen, luonnonsuojelun edistämiseen, kulttuuriympäristöjen hoitoon sekä vesien- ja merenhoidon tehtäviin.

Keski-Pohjanmaan maakuntakaavassa käsitellään ja sovitetaan yhteen alueidenkäytön tarpeita, jotka koskevat muun muassa taajama- ja palvelurakennetta, liikenneyhteyksiä ja energiaverkkoa, luonnonvarojen hyödyntämistä sekä kulttuuri- ja luonnonarvojen säilymistä. Maakunnan liitto valmistelee kaavan yhteistyössä alueensa kuntien ja muiden viranomaisten kanssa sekä vuorovaikutuksessa eri sidosryhmien, myös ministeriöiden kanssa. Hyväksytty maakuntakaava on ohjeena kuntien kaavoitukselle.

Maakunnan liitto vastaa maakunnan alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman suunnitteluprosessin eteenpäin saattamisesta, liikennejärjestelmäntyöryhmän toiminnan vakiinnuttamisesta, liikennejärjestelmäsuunnitteluun liittyvän yhteistyön johtamisesta ja liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa. Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa esitetään liikennejärjestelmän nykytilaa ja tulevaa toimintaympäristöä koskeva arvio, liikennejärjestelmää koskevat tavoitteet sekä toimenpide-ehdotukset tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteena on, että Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma valmistuu keväällä 2021 ja sen valmistellut työryhmä jatkaa pysyvänä työryhmänä toimintaa tehden suunnitelman seuranta- ja päivitystä.

Merialuesuunnittelun lähtökohtana on sovittaa yhteen merialueille kohdistuvia erilaisia intressejä ja edistää merialueen eri käyttömuotojen kestävä kehitystä ja ns. sinistä kasvua, merialueen luonnonvarojen kestävä käyttöä sekä meriympäristön hyvän tilan saavuttamista. Keski-Pohjanmaan alueellinen merialuesuunnitelma on laadittu yhteistyössä Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjanmaan liittojen kanssa vuoden 2020 aikana. Merialuesuunnittelua jatketaan vuoden 2021 yhteisesti sovitun suunnitelman mukaisesti, tavoitteena aloittaa merialuesuunnitelmassa esitettyjen ja Keski-Pohjanmaata koskevien kehittämiskohteiden toimeenpano vuoden 2021 aikana. Keski-Pohjanmaan liitto osallistuu sekä valtakunnallisen koordinaatioryhmän toimintaan että alueellisen suunnitteluryhmän toimintaan tarkoituksenmukaisella tavalla.

5.4 Kansainvälisyys ja EU-edunvalvonta

Älykkään erikoistumisen strategiaa hyödynnetään Euroopan alueiden välisessä yhteistyössä ja se vaikuttaa uudella ohjelmakaudella yhä useamman eri EU-rahoituslähteen kriteerinä. Keski-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategiaa päivitetään maakuntaohjelman laatimisen ohessa vuoden 2021 aikana. Strategia linkittyy vuonna 2019 käynnistyneeseen Keski-Pohjanmaan kansainvälistymisstrategian valmisteluun.

Suunnittelukaudella jatketaan Elinkeinot murroksessa -hankkeen Itä- ja Pohjois-Suomen strategian toteuttamista yhdessä muiden Itä- ja Pohjois-Suomen liittojen kanssa. Yhteistyö näkyy mm. Itä- ja Pohjois-Suomen Elinkeinot murroksessa – Strategiasta käytäntöön -hankkeeseen osallistumisena, yhteisinä Itä- ja Pohjois-Suomen hankehakuteemoina sekä yhteistyönä Itä- ja Pohjois-Suomen klustereiden ja arvoketjujen vahvistamiseksi. Keskiössä on älykäs erikoistuminen ja erilaistuminen, jota tehdään organisaatorajoja ylittävällä yhteistyöllä. Itä- ja Pohjois-Suomen yhteistyön avulla on suora mahdollisuus lisätä maakuntien tunnettavuutta ja tuoda esille koko alueen kehittämistarpeita ja -mahdollisuuksia EU:n suuntaan. Samalla luodaan yhteistä itä- ja pohjoissuomalaista imagoa.

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto Brysselissä hyödynnetään maakunnan kannalta keskeisten EU-asiakokonaisuuksien valmistelussa ja niihin vaikuttamisessa. Painopisteitä ovat muun muassa aluepolitiikka, akku- ja kemian tutkimus, suometsien käytön edistäminen ja turvetuotannosta luopuminen osana JTF:ää, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopolitiikka, liikenne- ja energiapolitiikka, ulkosuhdeasiat, väestönmuutoksen haasteet, elinkeinopolitiikka ja alueiden kansainvälinen yhteistyö. Tarkemmin EU-toimiston edunajamisen painopisteet määritellään vuosittaisessa EU-toimiston toimintasuunnitelmassa, johon Keski-Pohjanmaan liitto esittää omat tarpeensa.

Keski-Pohjanmaa osallistuu nykyohjelmakauden Interreg Nord, Interreg Botnia-Atlantica, Interreg NPA ja Interreg Itämeri -ohjelmatyöhön Yhteistyöhön kuuluu työskentely kansallisissa arviointiryhmissä sekä ohjelma-alueen hallinto- ja seurantakomiteassa. Suunnittelukaudella 2021–2022 Keski-Pohjanmaan liitto toteuttaa P-Iris hankkeen seuranta- ja raportointityötä. Lisäksi liitto osallistuu uuden ohjelmakauden Interreg -ohjelma-alueiden muodostamisen valmisteluun.

NSPA pohjoisten harvaan asuttujen alueiden verkosto ja AER Assembly of European Regions ovat alueiden keskinäisiä vaikuttamisväyliä alueiden edunajamiseen ja kansainvälisten hankeaihioiden käynnistämiseen. Osallistuminen AER-työskentelyyn arvioidaan. Keski-Pohjanmaan liiton luottamushenkilöedustaja jatkaa NSPA-johtoryhmässä vuoden 2022 loppuun. Keski-Pohjanmaan liitto jatkaa työskentelyä vuoden 2020 lokakuussa perustetussa Merenkurkun neuvosto EAYY:ssä edustajiensa välityksellä.

5.5 Kulttuuri ja osallisuus

Keski-Pohjanmaan liitto jatkaa suunnittelukaudella 2021-2023 kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittamista osana maakuntaohjelman toteuttamista. Tavoitteen toteuttamiseksi on Keski-Pohjanmaa liitto ja sen jäsenkunnat hakeneet syksyllä 2020 avustusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä alueelliselle kulttuurin ja taiteen kehittämis- ja koordinoitihankkeelle. Tavoitteena on edistää Keski-Pohjanmaan liiton jäsenkuntien kulttuuritoimintaa annetun lain (166/2019) tavoitteiden toteuttamista.

Suunnittelukaudella 2021-2023 liitto edistää Keski-Pohjanmaan rikasta ja elävää kulttuuriperintöä kunnissa sekä luo siitä edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymisille ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle. Kaustislainen viulunsoitto on toisena nousemassa Suomesta Unescon aineettoman kulttuuriperinnön listalle. Keski-Pohjanmaan liitto pyrkii osaltaan tukemaan ja luomaan myös uusia toimintalinjoja sekä tapoja, jotta tätä nostetta voidaan hyödyntää niin yksittäisen asukkaiden kuin myös Keski-Pohjanmaan maakunnan identiteetin, yhteisöllisyyden ja elinkeinojen kannalta.

Identiteetin vahvistamiseksi maakunnan liito järjestää yhteistyössä isäntäkunnan ja paikallisten kolmannen sektorin toimijoiden kanssa maakuntajuhlan.

Suunnittelukaudella 2021–2023 luodaan Keski-Pohjanmaan kulttuuri- ja taideneuvottelukunta sekä tarvittavat yhteistyöverkostot maakunnan liiton, kuntien kulttuuritoimien, maakunnan kulttuurilaitosten, kolmannen sektorin kulttuuritoimijoiden, yksittäisten taiteilijoiden, luovan talouden sekä kulttuurimatkailupalveluita tuottavien toimijoiden välille.

Suunnittelukaudella 2021–2023 vahvistetaan Keski-Pohjanmaan liiton koordinoivaa asiantuntijaroolia kulttuuripalvelujen ja –toiminnan kehittämisessä maakunnan alueella.

Suunnittelukaudella 2021–2023 aloitetaan maakunnan kulttuuri- ja taidetarjonnan tuotantoklusterin rakentaminen, joka takaa sekä mahdollistaa kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin ja taiteen keinoin. Kulttuuriklusteria voivat hyödyntää myös matkailu ja muu elinkeinoelämä.

Suunnittelukaudella 2021–2023 vahvistetaan ja tuetaan maakunnan luovan taloutta sekä laaja-alaisesti eri elinkeinoja, kirkastamalla Keski-Pohjanmaan kulttuuribrändiä erityisesti elävän kulttuuriperinnön johtavana maakuntana.

Suunnittelukaudella 2021–2023 Keski-Pohjanmaan liitto jatkaa Keski-Pohjanmaan järjestöstrategian toimeenpanoa. Vuosittainen järjestöjen pyöreä pöytä toimii järjestöjen vuosikokouksena ja kansalaisvaikuttamisen areenana. Järjestöjen tavoitteina aluekehityksessä korostuu paikallinen kehittäminen, nuorten osallisuus, hyvinvoinnin yhteistyö, kulttuurin yhteistyö ja maakunnan liikunnan ja urheilun kehittäminen. Keski-Pohjanmaan järjestöjen työryhmä koordinoi alueellista toimintaa.

Suunnittelukaudella 2021–2023 hyvinvoinnin edistäminen etenee Soiten ja järjestöjen sekä muiden hyvinvointialan toimijoiden, kuten oppilaitosten kanssa yhteistyössä. Keski-Pohjanmaalla on voimassa oleva Vetovoimastrategia, jonka toteuttamista jatketaan. Hyvinvointistrategian päivittäminen toteutetaan yhteistyössä Soiten kanssa sekä osana maakuntasuunnitelma 2040 ja maakuntaohjelma 2021-2025 suunnittelutyötä.

Keski-Pohjanmaan vuoden 2021 maakuntaviesti järjestetään Sievin kunnassa, mikäli koronavirustilanne sen mahdollistaa.

Suunnittelukaudella 2021 – 2023 jatketaan Keski-Pohjanmaan matkailun koordinaatiota ja laaditun matkailustrategian toimeenpanoa. Matkailutoimijoiden mukaanpääsyä suuralueiden hankkeisiin tulee edistää. Kansainvälinen yhteistyö ja matkailun toimintamallien nopea muutos mahdollistavat matkailun kehittämisen esimerkiksi luontomatkailun, liikematkailun ja hyvinvointimatkailun segmenteissä sekä suurtapahtumien kautta. Genius loci – paikkapohjainen tietokanta alueen nähtävyyksistä ja kulttuuriperintökohteista mahdollistaa laajempien jatkohankkeiden käynnistymisen.

5.6 Edunvalvonta ja sidosryhmäyhteistyö

Keski-Pohjanmaalla edunvalvonnan ja vaikuttamisen tavoitteena on maakunnan menestyksen ja kilpailukyvyyn edistäminen ja turvaaminen. Edunvalvonnan ja vaikuttamisen kohteina ovat mm. valtion talousarvio, lainsäädäntö sekä valtionhallinnon eri ohjelmat ja suunnitelmat. Tavoitteissa painottuu erityisesti osaamista ja kilpailukykyä vahvistavat määrärahatarpeet sekä liikenneinvestoinnit.

Kuntien ja maakunnan edunvalvonnan kärkihankkeet on sovittu marraskuun 2020 loppuun mennessä toteutetuissa kuntakeskusteluissa. Keski-Pohjanmaan liiton vuoden 2021 edunvalvonta toteutetaan maakuntahallituksen hyväksymän edunvalvontasuunnitelman 2021-2022 mukaisesti.

Keski-Pohjanmaan liitto osallistuu vuonna 2021 Pohjois-Suomen neuvottelukunnan työskentelyyn sekä Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunnan tapaamisiin. Rakennerahastoyhteistyötä toteutetaan koordinaatioryhmässä. Neuvottelukuntien työskentelyyn liittyy myös yhteistyö mm. alueen kansanedustajien kanssa sekä alueiden kansainvälinen yhteistyö. Neuvottelukunnan kokouksiin ja yhteisiin tapahtumiin osallistuvat maakuntavaltuuston ja -hallituksen puheenjohtajistot sekä maakuntajohtaja.

Suunnittelukaudella 2021–2023 Keski-Pohjanmaan liitto on aktiivinen toimija alueensa sidosryhmien parissa. Rakennerahastoyhteistyössä Keski-Pohjanmaan liitto osallistuu Pohjois-Suomen sekä Itä- ja Pohjois-Suomen koordinaatioryhmien kokouksiin sekä ohjelmakauden 2021–2027 valmisteluun.

5.7 Viestintä ja tiedottaminen

Suunnittelukauden 2021 – 2023 viestinnässä korostuvat Keski-Pohjanmaan maakunnan ja maakuntaliiton viestintätoimenpiteiden täsmällinen ja oikea-aikainen toteuttaminen sekä Keski-Pohjanmaan viestinnän kehittäminen ja brändin uudistaminen. Maakunnan liiton viestinnän tulee olla ajantasaista ja nopeaa tiedonvälitystä. Vuonna 2021 viestintä toteutetaan Keski-Pohjanmaan liiton tiedotussuunnitelman 2021 mukaisesti.

Suunnittelukaudella 2021-2023 liiton uusittujen www-sivujen ilmettä kehitetään edelleen palvelutiedon välittämisen ja sähköisen asioinnin kanavaksi. Sosiaalisen median kanavia käytetään suunnittelukaudella yhteisöllisyyttä palvelevalla tavalla.

Keski-Pohjanmaan liiton päivittäisiä tiedotuskanavia ovat liiton www-sivut, tiedotteet, sähköinen kirje sekä sosiaalinen media. Ilmoitukset ja kuulutukset julkaistaan maakuntavaltuuston päättämässä sanomalehdissä, liiton ja jäsenkuntien ilmoitustauluilla sekä liiton www-sivuilla. Liiton www-sivut ovat keskeinen väline päätöksistä, tapahtumista ja palveluista sekä liiton asioista tiedottamiseen. Lisäksi erilaiset tapaamiset ja kohtaamiset välittävät tietoa liitosta ja luovat pohjaa jatkuvalla vuorovaikutukselle.

Tavoitteena on ylläpitää maakunnan ja maakuntaliiton viestintää ja kehittää toimintaa eri viestintäkanavissa edelleen. Tavoitteena on myös ylläpitää viestinnän verkostoja ja edistää positiivista maakuntaimagoa maakunnan sisällä, kansallisesti sekä kansainvälisesti.

Viestinnällä saavutetut tulokset ja tavoitteiden toteutuminen raportoidaan maakuntavaltuustolle ja maakuntahallitukselle osavuosiraporttien yhteydessä.

5.8 Ennakointi- ja tilastotehtävät

Kaustisen seutukunta ylläpitää Keski-Pohjanmaan alueen tilastoja. Tilastojen ylläpitämistä jatketaan alueen toimijoiden yhteistyösopimuksen pohjalta. Tilastoja esitetään aihealueen mukaan maakunta-, seutukunta- ja kuntatason tietoja sisältävinä taulukoina ja osin myös kaavioina. Tilastotiedon käytön ja tulkinnan kehittämisen ylläpito ja jatko selvitetään yhteistyössä Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen kanssa.

Suunnittelukaudella 2021-2023 Keski-Pohjanmaan liitto pyrkii toiminnallaan vahvistamaan ennakointiyhteistyötä keskeisten sidosryhmiensä kanssa, erityisesti osaamistarpeiden ennakointiin liittyen. Vuoden 2021 tavoitteena on vahvistaa vuonna 2019 käynnistettyä, verkostomaista ennakointiyhteistyötä osana maakuntaohjelmatyötä ja strategiaprosessia.

5.9 Erityiset kehittämistehtävät

Interreg European rahoittama P-IRIS -hanke jatkaa yhteistyötä maaseutumaisten alueiden innovaatiojärjestelmien ja nuorten koulutettujen ihmisten työllisyyden kehittämiseksi. Aluekohtaisen toimintasuunnitelman (Action Plan) rakentamista jatketaan partnerimaiden yhteistyönä. Hanke on seuranta- ja loppuraportointivaiheessa vuonna 2021 ja se kestää kesäkuun 2021 loppuun saakka.

Hankkeen nettisivut löytyvät osoitteesta: <http://www.keski-pohjanmaa.fi/alueen-kehittaminen/keski-pohjanmaan-liiton-koordinoimat-kehittamistoiminnat/p-iris>

Elinkeinot murroksessa – Strategiasta käytäntöön -hankkeen (ELMO-hanke) osalta Keski-Pohjanmaan liitto jatkaa osallistumista yhteistyössä muiden Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa. Hankkeessa sitoudutaan kehittämään Itä- ja Pohjois-Suomen alueella innovaatiopohjaa laajentavaa, toimivuutta lisäävää ja uusiutuvuutta varmistavaa tutkimus-, osaamis- ja innovaatiotoiminnan infrastruktuuria. Hanke kestää toukokuuhun 2021 saakka.

Keski-Pohjanmaan liitto on hakenut valtionvarainministeriöltä valtionavustusta digituen alueellisen koordinointi -hankkeen toisen vaiheen toteuttamiseen. Mikäli valtionvarainministeriö myöntää hankkeelle valtionavustuksen, hanke käynnistetään vuoden 2020 puolella, mutta toteutetaan pääosin vuoden 2021 aikana. Hankkeessa kehitetään ja ylläpidetään digituen verkoston toimintaa, tuotetaan ajantasaista tietoa digituen tarpeesta ja tarjonnasta maakunnassa, sekä kehitetään verkoston kanssa uusia digituen toimintatapoja ja käytänteitä. Hanke kestää lokakuun loppuun 2021. Hankkeen raportointi tehdään 2021 lopulla.

Keski-Pohjanmaan liitto osallistuu vuonna 2021 Arctic Investment Platform -hankkeen kansainväliseen yhteistyöhön. Hankkeen tavoitteena on valmistella NSPA-alueen yhteisen investointirahaston perustamista.

6 KONSERNIYHTIÖT

Keski-Pohjanmaan liiton 100 % omistuksessa on kaksi osakeyhtiötä, jotka ovat Kiinteistö Oy Kokkolan Säästötorni ja KP-Cobra Invest Oy.

Kiinteistö Oy Kokkolan Säästötornin toimialana on omistaa ja hallinnoida Kokkolassa osoitteessa Rantakatu 14 olevaa kiinteistöä, jossa sijaitsevat myös maakuntaliiton tilat. Maakuntaliiton käytössä ovat II-kerroksen toimistotilojen lisäksi kattokerroksen kokoustilat ja kellarikerroksen varastotiloja. Realia-isännöinti, SKV kiinteistöväilytys, DNA Oyj ja Loomis Suomi Oy ovat vuokralla liiton tiloissa. Säästötornin kiinteistö on Museoviraston suojelema.

KP-Cobra Invest Oy:n toimialana on yritystoiminnan tukeminen ja työllisyyden edistäminen Keski-Pohjanmaan alueella, mitä varten yhtiö antaa taloudellista tukea ja rahoittaa alueen yrityksiä ja yhteisöjä. KP-Cobra Invest Oy sai vuonna 2000 Keski-Pohjanmaan liitolta korottoman lainan välitettäväksi edelleen Kalvinit Oy:lle pääomallainana. Liiton saaman lainan rahoittajina olivat liiton silloiset jäsenkunnat, jotka antoivat liitolle avustuksen käytettäväksi perustettavan sijoitusyhtiön kautta pääomallainana Kalvinit Oy:n ilmeniittikaivoshankkeeseen. Jäsenkuntien avustus on 252.281 euroa ja valtuuston päättämän jatkettun laina-ajan mukaisesti se erääntyy kokonaisuudessaan maksettavaksi korkoineen 31.12.2020. KP-Cobra Invest Oy:llä ei ole muuta toimintaa.